

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

מקבלי קצבת נכות כללית 2006

מאת

שנטל וסרשטיין ורבקה פריאור

ירושלים, חשון התשס"ח, נובמבר 2007

פתח דבר

מינהל המחקר והתכנון מציג בזאת חוברת נוספת בסדרת הפרסומים על מקבלי קצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי.

בחוברת מוצגים נתונים על נכים שקיבלו קצבת נכות כללית בשנת 2006 בהשוואה לשנים קודמות, תוך פירוט המאפיינים הדמוגרפיים שלהם, מאפייני הנכות ומקורות ההכנסה. פרקים מיוחדים מוקדשים למקבלי קצבת חודשית ולהשלכות של העלאת הסף הרפואי מ-40% ל-60%. לאורך החוברת מושם דגש על ניתוח הנתונים לפי דרגות האי כושר שנקבעו למקבלי קצבת נכות כללית.

את הפרסום הכינה גב' שנטל וסרשטיין בהדרכתה של גב' רבקה פריאור, מנהלת אגף במינהל המחקר והתכנון. תודה מיוחדת לגב' מיה עורב-הטל על העריכה הלשונית ולגב' נירה עמיר על הכנת החוברת לדפוס.

ד"ר יגאל בן שלום
המנהל הכללי

תמצית

בחוברת מוצגים נתונים על נכים שקיבלו קצבת נכות כללית בשנת 2006 בהשוואה לשנים קודמות, תוך פירוט המאפיינים הדמוגרפיים שלהם, מאפייני הנכות ומקורות ההכנסה שלהם. פרקים מיוחדים עוסקים במקבלי קצבת חודשית נוספת ובהשלכות של העלאת הסף הרפואי מ-40% ל-60%.

על פי הנתונים, בדצמבר 2006 קיבלו קצבת נכות כללית 181,747 איש, וכ-65% בהם קיבלו קצבת חודשית נוספת. לכ-63% ממקבלי קצבת נכות כללית נקבעה דרגת אי-כושר ברמה של 75%, כלומר כושרם הרזידואלי להשתכר עומד על 25%.

לכ-9% בלבד ממקבלי קצבת נכות נקבעה נכות זמנית, כאשר חלק ניכר בהם חולים במחלה ממארת. הגיל הממוצע של מקבלי קצבת נכות כללית הוא כ-47 והוותק הממוצע שלהם במערכת הוא כ-11 שנים.

לכ-71% ממקבלי הקצבה, מקור ההכנסה היחיד בעבורם ובעבור משפחותיהם הוא הקצבה, ול-12% נוספים יש מקור נוסף והוא הכנסת בן הזוג. כ-9.7% ממקבלי קצבה משתכרים ואצל רובם המוחלט (96%) ההכנסה אינה עולה על גובה שכר המינימום במשק (3,501 ₪).

תוכן העניינים

עמוד

1	מבוא
3	היקף התביעות, תביעות שאושרו והמקבלים
5	מאפיינים דמוגרפיים
9	מקורות וגובה ההכנסה
13	מאפייני הנכות
22	מאפיינים של מקבלי קצבה חודשית נוספת (קח"ן)
25	ההשלכות של העלאת הסף הרפואי מ-40% ל-60%

מבוא

ביטוח נכות מקנה זכאות לקצבת נכות שנועדה להבטיח לנכים הכנסת מינימום לקיום. קצבה זו משולמת לתושב ישראל שמלאו לו 18 שנה וטרם הגיע לגיל הפרישה בתנאי שמתקיימים בו התנאים המזכים בקצבה. יש שתי קבוצות זכאים עיקריות: נכים שאיבדו או צמצמו את כושר השתכרותם (להלן "נכים משתכרים") ו"עקרות בית נכות". מבחן הזכאות לקצבה שונה מקבוצה לקבוצה.

נכה משתכר: מבוטח, שעקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה, מתאונה או ממום מלידה, מתקיים בו אחד התנאים האלה: (א) אין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד, ואין הוא משתכר סכום העולה על 25% מהשכר הממוצע כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי; (ב) כושרו להשתכר מעבודה או ממשלח יד וכן השתכרותו בפועל הצטמצמו עקב הליקוי ב-50% לפחות.

עקרת בית: אישה נשואה שלא עבדה מחוץ למשק ביתה במשך תקופות המוגדרות בחוק ושעקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי, הנובע ממחלה, תאונה או מום מלידה, אין לה הכושר לתפקד ולבצע עבודות כמקובל במשק בית רגיל, או שכושרה לבצען צומצם ב-50% לפחות.

לתהליך קביעת הזכאות לקצבת נכות של משתכר או של עקרת בית שני שלבים. בשלב הראשון רופא מטעם המוסד לביטוח לאומי קובע את אחוז הנכות הרפואית. הזכאות לקצבה נבדקת רק למשתכר שנקבעה לו נכות רפואית ברמה של 60% לפחות, או 40% – בתנאי שנקבעו בשל ליקוי אחד 25% נכות רפואית לפחות, ול"עקרת בית" שנקבעה לה נכות רפואית ברמה של 50% לפחות. מי שנקבעה לו נכות רפואית נמוכה מהסף האמור, תביעתו נדחית על הסף, והכושר להשתכר/לתפקד במשק בית אינו נבדק.

לאחר קביעת אחוז הנכות הרפואית, פקיד התביעות קובע את דרגת אי-הכושר להשתכר/לתפקד, בהתייעצות עם רופא מוסמך ופקיד שיקום. קביעת הדרגה מתבססת בעיקר על נתונים אישיים של המבוטח, כגון יכולתו לחזור לעבודתו הקודמת (באופן מלא או חלקי) או לעבוד בעבודה אחרת או ללמוד מקצוע חדש (בהתחשב בהשכלתו, כושרו הגופני ומצב בריאותו). בתנאים מסוימים שיקול הדעת של פקיד השיקום בקביעת דרגת אי-הכושר עשוי להיות מושפע גם ממשתנים אחרים, כמו מצב שוק העבודה באזור מגוריו של הנכה.

תהליך זה שונה מתהליכים הקיימים בכמה מדינות מערביות הן מבחינת תפיסה המחוקק והן מבחינת הרכב הצוות המחליט¹. דהיינו ברוב המדינות שנחקרו התפיסה הרווחת היא ש"יש להדגיש את הפוטנציאל התפקודי של הנכה ולא את מגבלתו על מנת לעודד אותו להשתתף בכוח העבודה. ביטוי להדגשת יכולת הנכה להשתלב במעגל העבודה ניתן לראות במעמדו המרכזי של יועץ תעסוקה בתהליך קביעת הזכאות לקצבה במרבית המדינות. זהו אדם הבקיא בהיצע של מקומות העבודה התואמות את כושרו השירוי של האדם עם נכות".

על פי החוק, הקצבה המשולמת לנכה יחיד בדרגת אי-כושר מלאה היא בגובה 26.75% מהשכר הממוצע. החל בינואר 2006 בוטלה ההצמדה לשכר הממוצע והקצבה מחושבת כאחוזים מ"הסכום הבסיסי". הסכום הבסיסי הוא השכר הממוצע כפי שהיה בדצמבר 2005 כשהוא מקודם בינואר בכל שנה בהתאם לעליית מדד המחירים לצרכן. החל בנובמבר 2002, בעקבות שביתת הנכים, משולמת קצבה חודשית נוספת לנכה שנקבעה לו דרגת אי-כושר של 75% לפחות, שאינו מאושפז ואשר אחוז הנכות הרפואית שלו הוא 50% לפחות. גובה תשלום זה משתנה בהתאם לאחוז הנכות הרפואית. לנכה בעל אחוז רפואי של 80% ויותר משולמת תוספת בגובה 17% מקצבת יחיד מלאה. לנכה בעל אחוז רפואי של 70%-79% משולמת קצבה בגובה 14% מקצבת יחיד מלאה. לנכה בעל אחוז רפואי של 50%-69% משולמת קצבה בגובה 11.5% מקצבת יחיד מלאה. בשנת 2006 התוספת לחודש נעה בין 208 ש"ח ל-308 ש"ח.

¹ ל' ענבר ושי' וסרשטיין (2007): תהליך קביעת כושר השתכרות של נכים: השוואה בינלאומית והפקת לקחים. דפי דיון מס' 16 בהוצאת המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון.

היקף התביעות, תביעות שאושרו והמקבלים

לוח 1 מציג את מספר התביעות לקצבת נכות כללית ואחוז התביעות שאושרו בשנים נבחרות מאז 1980, וממנו עולים שני ממצאים עיקריים: מספר התביעות (חדשות וחוזרות) גדל באופן ניכר בשנת 2001 ואילך, מ-45,200 בשנת 2001 לכ-59,700 בשנת 2006. שיעור הגידול בין השנים 2006-2000 היה כ-40%, והוא כפול משיעור הגידול בשנים הקודמות (לדוגמה בין השנים 1995 ו-2000 היה שיעור הגידול 19% בלבד).

עוד רואים בלוח, כי אחוז התביעות שאושרו מכלל התביעות שהוגשו הלך ופחת בחמש השנים האחרונות – מ-47% בשנת 2002 ל-38% בשנת 2006. הסיבות העיקריות למגמת ההפחתה היו ככל הנראה שיעורי אבטלה גבוהים, לפחות עד אמצע שנת 2005, היא החמרת התנאים לקבלת קצבאות אחרות כגון הבטחת הכנסה, שהניעו גם אנשים עם נכות קלה למדי לתבוע קצבת נכות. העלאת סף הרפואי של קצבת הנכות מ-40% ל-60% החל בינואר 2004 תרמה אף היא למגמת הפחתה.

לוח 1: מספר תביעות לקצבת נכות כללית ואחוז האישורים, 2006-1980

שנה	מספר תביעות*	אחוז האישורים
1980	37,726	56.4
1985	33,522	61.2
1990	37,395	67.9
1995	35,878	54.8
2000	42,860	43.0
2001	45,205	41.0
2002	55,420	46.6
2003	53,992	43.0
2004	57,176	39.9
2005	60,286	38.4
2006	59,700	38.2

* כולל תביעות חדשות וחוזרות.

שיעור המקבלים קצבת נכות מקרב האוכלוסייה הכללית מוצג בלוח 2. השנים הראשונות לביצוע החוק אופיינו בקליטה הדרגתית של הנכים במערכת הביטוח הלאומי, לרבות בקליטת עקרות הבית שזכאותן לקצבה החלה ב-1977, ולכן שיעור הגידול במספר מקבלי הקצבה היה גבוה בשנים הללו. לעומת זאת במחצית השנייה של שנות השמונים הואט קצב הגידול במספר המקבלים, לרמה התואמת פחות או יותר את הגידול באוכלוסייה. גלי העלייה לארץ והבשלת

זכויותיהם של העולים לקצבת נכות, ובעיקר התרחבות ממדי האבטלה במשק, האיצו את הגידול במספר מקבלי הקצבה משנות התשעים ואילך.

בשנת 2006 קיבלו קצבה 4.4% מכלל האוכלוסייה בגיל המזכה לה, לעומת כ-3% במחצית השנייה של שנות השמונים. העמקת האבטלה במשק משנות התשעים הקשתה אף היא ללא ספק על הנכים, שגם כך הזדמנויותיהם להשתלב בשוק העבודה מעטות בשל מוגבלותם.

נתוני לוח 2 מורים עוד, כי הגידול בשיעור המקבלים קצבת נכות מכלל האוכלוסייה היה נחלת הגברים והנשים כאחד, אם כי שכיחות מקבלי הקצבה בקרב הגברים גבוהה יותר מאשר בקרב הנשים (5.0% לעומת 3.8% ב-2006). שתי סיבות לגידול זה. האחת היא, שגיל הפרישה של נשים מוקדם יותר מזה של גברים, ושכיחות הנכות בקבוצת גיל זו גבוהה יותר מאשר בגילים נמוכים יותר. זאת אף שעם השוואת גיל הפנסיה בין גברים לנשים בשנים הקרובות צפוי הפער להצטמצם. הסיבה השנייה נעוצה בתנאי הזכאות המחמירים יותר של עקרת בית. עד דצמבר 2003: הסף הרפואי לעקרות בית היה גבוה יותר, ועם העלאתו בינואר 2004 ל-60% לגברים ולנשים משתכרות, צפוי הפער בין גברים לנשים להצטמצם.

לוח 2: שיעור מקבלי קצבת נכות כללית* מקרב האוכלוסייה הכללית, 1980-2006**

השנה	סך הכול	גברים	נשים
1980	2.4	2.8	1.9
1985	2.9	3.3	2.4
1990	3.0	3.5	2.9
1995	3.2	3.6	2.7
2000	3.9	4.4	2.8
2001	4.0	4.6	3.5
2002	4.2	4.7	3.6
2003	4.3	4.8	3.7
2004	4.3	4.8	3.7
2005	4.4	5.0	3.8
***2006	4.4	5.0	3.8

* ממוצע שנתי.
 ** מקור: נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. גילאים 18-60 לנשים ו-18-65 לגברים. משנת 2004 – מגיל 18 ועד גיל הפרישה.
 *** לפי אומדן.

מאפיינים דמוגרפיים

לוחות 3-5 מציגים נתונים על גילם ומצבם המשפחתי של מקבלי קצבת נכות כללית, תוך ניתוחם לפי רמות דרגת אי-כושר והבחנה בין נשים לגברים.

ככלל, למרבית מקבלי קצבת נכות כללית (63%) נקבעה דרגת אי-כושר של 75%. בקרב הנשים שיעור בעלות 75% אי-כושר נמוך יותר, בשל השיעור הגבוה יותר של עקרות בית עם אובדן כושר חלקי (עד 74%). הסיבה העיקרית לכך היא ככל הנראה סוג מבחן הזכאות השונה בין משתכרים לבין עקרות בית. עקרת הבית נבדקת כאמור לפי יכולתה לתפקד במשק ביתה: תפקידה בבית אינו מושפע מגורמים חיצוניים, לעומת נכים משתכרים שאצלם שוק העבודה הוא הגורם הרלוונטי – הם צריכים להתחרות באנשים ללא מוגבלויות ולהגביל את עצמם למקומות עבודה עם סביבה מותאמת. ומכאן שההסתברות לתפקד גבוהה יותר כשמדובר במשק הבית.

נתונים אלו מצביעים על כך שלמרבית אוכלוסיית המקבלים קצבת נכות כללית נותר כושר להשתכרות אף אם הוא חלקי.

ניתוח לפי קבוצת גיל מראה שבקרב בני 18-19 נמצא השיעור הגבוה ביותר של בעלי דרגת אי-כושר מלאה, בשל חלקם הגדול של נכים מלידה או מילדותם בקבוצה זו. אופי הליקויים הללו אינו מאפשר להם להשתלב בשוק העבודה. עם קבוצה זו נמנים גם בעלי פיגור שכלי, ליקוי נוירולוגי או ליקויי שמיעה (ראו פירוט בלוח 11).

לוח 3: מקבלי קצבת נכות כללית, לפי מין, גיל ולפי דרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגה			אחוזים	סה"כ	מין וגיל
100%	75%	חלקי			
18.7	62.6	18.7	100	181,747	סה"כ
32.6	64.5	2.9	100	2,548	19-18
20.5	69.0	10.5	100	37,047	34-20
19.0	64.1	17.0	100	33,859	44-35
18.7	59.0	22.4	100	50,417	54-45
17.2	58.1	24.7	100	33,880	59-55
16.6	63.5	19.9	100	20,514	64-60
16.5	68.4	15.0	100	3,482	65+
גברים					
19.6	66.5	13.9	100	103,834	סה"כ
32.2	65.2	2.6	100	1,533	19-18
21.1	71.8	7.1	100	21,251	34-20
20.1	69.5	10.5	100	18,258	44-35
20.2	63.6	16.2	100	25,652	54-45
18.6	62.3	19.1	100	16,581	59-55
16.9	64.9	18.2	100	17,084	64-60
16.5	68.5	14.9	100	3,475	65+
נשים					
17.6	57.3	25.1	100	77,913	סה"כ
33.2	63.5	3.3	100	1,015	19-18
19.7	65.2	15.1	100	15,796	34-20
17.7	57.8	24.6	100	15,601	44-35
17.1	54.1	28.8	100	24,765	54-45
15.9	54.1	30.1	100	17,299	59-55
14.8	56.6	28.6	100	3,437	60+
מזה: משתכרות					
20.5	64.0	15.5	100	61,283	סה"כ
33.3	63.6	3.1	100	1,012	19-18
21.5	69.3	9.2	100	14,075	34-20
21.3	65.1	13.7	100	12,041	44-35
20.4	61.2	18.5	100	18,755	54-45
18.6	61.3	20.1	100	12,903	59-55
17.3	64.7	18.0	100	2,497	60+
מזה: עקרות בית					
6.7	32.6	60.7	100	16,630	סה"כ
0	33.3	66.7	100	3	19-18
4.9	31.3	63.7	100	1,721	34-20
5.5	33.0	61.5	100	3,560	44-35
6.8	32.2	61.0	100	6,010	54-45
7.9	32.8	59.3	100	4,396	59-55
8.1	35.1	56.8	100	940	60+

הגיל הממוצע של מקבלי קצבה הוא כ-47. מקבלי קצבה עם אובדן חלקי של כושר מבוגרים יותר לעומת האחרים, כנראה בשל הצטרפותם המאוחרת למערכת – בגיל 40 בממוצע.

גיל ממוצע בעת הצטרפות למערכת הוא נתון חשוב כי הוא יכול ללמד על ניסיון או העדר ניסיון בעבודה. ניתוח גיל ההצטרפות לפי דרגת אי-כושר מצביע על כך שהוא עולה ככל שדרגת האי-כושר נמוכה יותר: בקרב בעלי אי-כושר מלא גיל ההצטרפות הוא כ-31 שנים לעומת 40 שנים בקרב בעלי כושר חלקי. כלומר בעלי אי-כושר השתכרות חלקי צברו בממוצע שנות ניסיון עבודה רבות יותר ויש להניח שבזכות ניסיונם וותק בעבודה הם בעלי סיכויים גבוהים יותר לחזור לשוק העבודה. הוותק הממוצע במערכת הוא 11 שנים, כאשר בקרב בעלי דרגת אי-כושר 100% הוא גבוה יותר ומגיע ל-14 שנים. הסבר אפשרי לנתון זה הוא חלקם הגדול יותר של נכים מלידה או מילדות.

התפלגות לפי מין מראה שבקרב נשים משתכרות, הגיל הממוצע נמוך יותר (45 שנים) מזה של גברים, ובקרב עקרות הבית הוא גבוה מהממוצע של כלל אוכלוסיית מקבלי קצבת נכות.

לוח 4: מקבלי קצבת נכות כללית, לפי מין, דרגת אי-כושר, גיל ממוצע כיום, גיל ממוצע בעת ההצטרפות למערכת וותק ממוצע במערכת, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר			סה"כ	מין
100%	75%	חלקי		
גיל ממוצע כיום				
45.3	45.9	49.7	46.5	סה"כ
46.0	46.7	51.5	47.2	גברים
44.2	44.7	48.3	45.5	נשים
מזה:				
43.7	44.1	48.2	44.7	נשים משתכרות
50.4	48.8	48.5	48.7	עקרות בית
גיל ממוצע בעת ההצטרפות				
30.8	35.3	40.4	35.4	סה"כ
31.7	36.2	43.1	36.3	גברים
29.6	34.0	38.4	34.3	נשים
מזה:				
28.7	33.6	39.3	33.5	נשים משתכרות
39.8	36.2	37.6	37.3	עקרות בית
ותק ממוצע במערכת				
14.4	10.6	9.3	11.0	סה"כ
14.3	10.4	8.4	10.9	גברים
14.6	10.8	9.2	11.2	נשים
מזה:				
15.0	10.5	8.9	11.2	נשים משתכרות
10.6	12.6	10.8	11.4	עקרות בית

לוח 5 מציג את התפלגותם של מקבלי קצבת נכות כללית לפי דרגת אי-כושר, מין ומצב משפחתי, ואפשר ללמוד ממנו, כי בקרב בעלי כושר השתכרות חלקי שיעור מקבלי קצבה נשואים גבוה יותר מאשר הלא נשואים (29% לעומת 19% בהתאמה).

לוח 5: מקבלי קצבת נכות כללית לפי מין ומצב משפחתי ולפי דרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר			סך הכול		מין ומצב משפחתי
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים	
18.7	62.6	18.7	100	181,747	סה"כ
26.8	65.6	7.6	100	81,976	נכה יחיד
12.3	71.8	16.0	100	10,875	לא נשוי עם תלויים
12.5	55.4	32.1	100	32,762	נשוי ללא תלויים
11.8	60.5	27.7	100	56,134	נשוי עם תלויים
					גברים
19.6	66.5	13.9	100	103,834	סה"כ
27.4	66.3	6.3	100	45,379	נכה יחיד
14.2	72.5	13.3	100	4,657	לא נשוי עם תלויים
14.9	64.3	20.8	100	15,186	נשוי ללא תלויים
17.6	57.3	25.1	100	38,612	נשוי עם תלויים
					נשים
17.6	57.3	25.1	100	77,913	סה"כ
26.2	64.7	9.1	100	36,597	נכה יחידה
10.8	71.2	18.0	100	6,218	לא נשואה עם תלויים
10.5	47.7	41.8	100	17,576	נשואה ללא תלויים
9.0	46.6	44.4	100	17,522	נשואה עם תלויים
					נשים משתכרות
20.5	64.0	15.5	100	61,282	סה"כ
26.4	64.6	8.9	100	35,979	<u>נכה יחידה</u>
11.0	71.7	17.2	100	5,318	לא נשואה עם תלויים
12.9	59.5	27.6	100	10,346	נשואה ללא תלויים
11.9	61.7	26.4	100	7,214	נשואה עם תלויים
					עקרות בית
6.7	32.6	60.7	100	16,630	סה"כ
7.6	34.2	58.2	100	7,960	נשואה ללא תלויים
5.8	31.2	63.0	100	8,670	נשואה עם תלויים

מקורות וגובה ההכנסה

לוח 6 מציג את התפלגות הנכיס לפי מקור הכנסה משפחתית, מין ומצב משפחתי. הנתונים מראים שהרוב המכריע של הנכיס ומשפחותיהם חיים מקצבת הנכות בלבד (כ-71% מכלל מקבלי קצבה), ול-12% יש מקור הכנסה נוסף והוא הכנסת בן הזוג. התפלגות מקורות ההכנסה לפי מצב משפחתי מראה ששיעור הנכיס המתקיימים מהקצבה בלבד גבוה במיוחד כשהנכה אינו נשוי – כ-88% לעומת כ-53% המתקיימים מהקצבה בלבד בקרב נשואים. מקור ההכנסה השכיח ביותר אחרי הקצבה הוא הכנסה של בן הזוג: לכ-34% מהנכיס הנשואים יש גם הכנסה של בן הזוג. ניתוח הנתונים לפי מין מעיד על כך שלכ-40% מהנשים הנשואות יש הכנסה נוספת, וכצפוי היא של בן הזוג.

לוח 6: מקבלי קצבת נכות כללית לפי מין, מצב משפחתי ומקור הכנסה משפחתית, דצמבר 2006

מקור הכנסה משפחתית (חוץ מקצבת נכות)						סה"כ		מין ומצב משפחתי
הכנסה מעבודה + אחרת של שני בני הזוג *	הכנסה מעבודה + אחרת של בן הזוג בלבד *	הכנסה מעבודה + אחרת של הנכה	הכנסה לא מעבודה של הנכה *	הכנסה מעבודה של הנכה	אין הכנסה נוספת	אחוזים	מספרים	
5.2	11.6	0.4	5.0	7.0	70.7	100	181,747	סה"כ
0	0.1	0.3	3.3	8.5	87.7	100	92,851	לא נשוי
10.7	23.5	0.5	6.8	5.5	53.0	100	88,896	נשוי
6.0	9.8	0.5	6.5	7.0	70.1	100	103,834	גברים
0.1	0.2	0.3	3.4	8.1	87.9	100	50,036	לא נשוי
11.4	18.8	0.7	9.4	6.1	53.6	100	53,798	נשוי
4.3	13.9	0.3	3.0	7.0	71.5	100	77,913	נשים
0.0	0.1	0.3	3.1	9.0	87.4	100	42,815	לא נשואה
9.5	30.8	0.2	2.9	4.6	52.0	100	35,098	נשואה
5.1	10.2	0.4	3.7	8.7	72.0	100	61,283	מזה: אישה משתכרת
0	0.1	0.4	3.2	9.1	87.3	100	41,827	לא נשואה
16.0	32.0	0.4	4.8	7.7	39.2	100	19,456	נשואה
1.3	27.6	0.0	0.7	0.9	69.4	100	16,630	מזה: עקרת בית

* על פי סכום ההכנסה שדיווח המבוטח: חלק מהכנסות הגבוהות לא הובאו בחשבון כיוון שהמבוטח הצהיר שהכנסתו אינה מזכה בתוספת ולא פירט את סכום ההכנסה.

לוח 7 מציג את התפלגות מקבלי קצבת נכות כללית לפי סוג ההכנסה של הנכה, וכושר השתכרותו תוך התייחסות למצבו המשפחתי. מהלוח רואים כי יש שיעור גבוה של נכים בעלי הכנסה מעבודה שהם בעלי אובדן כושר חלקי. בנקודה זו לא נמצא הבדל ניכר לפי מצבו המשפחתי של הנכה.

לוח 7: מקבלי קצבת נכות כללית לפי מקור ההכנסה של הנכה ודרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר			אחוזים	מספרים	מקור הכנסת הנכה נוסף על הקצבה
100%	75%	חלקי			
18.7	62.6	18.7	100	181,747	סה"כ
20.4	62.4	17.2	100	149,555	אין הכנסה נוספת של הנכה
8.0	62.9	29.1	100	16,341	הכנסה מעבודה
15.1	64.2	20.7	100	14,553	הכנסה לא מעבודה*
6.1	57.1	36.4	100	1,298	הכנסה מעבודה והכנסה אחרת*
26.8	65.6	7.6	100	81,976	נכה יחיד
28.8	65.0	6.2	100	72,175	אין הכנסה נוספת של הנכה
10.4	71.2	18.4	100	6,896	הכנסה מעבודה
17.3	69.0	13.7	100	2,639	הכנסה לא מעבודה*
7.9	63.2	28.9	100	266	הכנסה מעבודה והכנסה אחרת*
12.3	71.8	16.0	100	10,875	לא נשוי עם תלויים
12.9	73.0	14.1	100	9,361	אין הכנסה נוספת של הנכה
4.9	64.7	30.5	100	1,030	הכנסה מעבודה
16.8	64.6	18.6	100	429	הכנסה לא מעבודה*
9.1	54.5	36.4	100	55	הכנסה מעבודה והכנסה אחרת*
12.5	55.4	32.1	100	32,762	נשוי ללא תלויים
13.0	53.4	33.6	100	23,359	אין הכנסה נוספת של הנכה
6.1	54.5	39.4	100	3,168	הכנסה מעבודה
14.6	64.0	21.4	100	5,749	הכנסה לא מעבודה*
7.8	55.8	36.4	100	486	הכנסה מעבודה והכנסה אחרת*
11.8	60.5	27.7	100	56,134	נשוי עם תלויים
12.1	60.8	27.0	100	44,660	אין הכנסה נוספת של הנכה
6.7	56.7	36.6	100	5,247	הכנסה מעבודה
14.5	62.2	23.4	100	5,736	הכנסה לא מעבודה*
4.3	55.4	40.3	100	491	הכנסה מעבודה והכנסה אחרת*

* על פי סכום ההכנסה שדיווח המבוטח: חלק מהכנסות הגבוהות לא הובאו בחשבון כיוון שהמבוטח הצהיר שהכנסתו אינה מזכה בתוספת ולא פירט את סכום ההכנסה.

לוח 8 מציג את התפלגות מקבלי קצבת נכות כללית משתכרים, לפי גובה הכנסתם וכושרם להשתכר ולפי מין. מהלוח עולה ששיעורם של מקבלי קצבה בעלי אובדן אי-כושר חלקי בכלל הנכים המשתכרים גבוה יותר בהשוואה לשיעורם בכלל מקבלי קצבה (כ-30% לעומת כ-19% בהתאמה) – זאת בהתאם לממצאים העולים מהלוח הקודם.

עוד אפשר לראות, ששיעור מקבלי הקצבה המשתכרים בעלי אובדן אי-כושר חלקי בכלל המשתכרים עולה ככל שרמת ההכנסה עולה: מכ-17% בקרב רמת הכנסה עד 1,200 ש"ח, לכ-58% בקרב רמת הכנסה 2,001-3,501 ש"ח. ניתן לראות מגמה דומה הן אצל גברים והן אצל נשים.

התפלגות של מקבלי קצבה משתכרים לפי רמת הכנסה מצביעה על כך שרובם המוחלט (כ-96%) משתכרים עד גובה שכר המינימום במשק (3,501 ש"ח). לכ-39% מהם יש הכנסה מעבודה שאינה עולה על 1,200 ש"ח. ההכנסה הממוצעת שלהם מגיעה ל-1,562 ש"ח לחודש, וכצפוי היא גבוהה יותר בקרב בעלי אובדן אי-כושר חלקי (2,001 ש"ח לחודש).

השוואה לפי מין מראה שההכנסה הממוצעת לחודש גבוהה יותר אצל גברים מאשר אצל נשים (1,629 ש"ח לעומת 1,477 ש"ח, בהתאמה).

לוח 8 : מקבלי קצבת נכות כללית עם הכנסה מעבודה לפי גובה ההכנסה, מין, הכנסה ממוצעת ודרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר			סך הכול		גובה הכנסה מעבודה של הנכה (ש"ח)
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים	
7.9	62.5	29.6	100	17,639	סה"כ
11.5	72.0	16.5	100	6,784	1,200-1
6.4	67.4	26.3	100	5,413	1,763-1,201
5.7	59.7	34.5	100	1,897	2,000-1,764
3.8	38.3	58.0	100	2,870	*3,501-2,001
5.3	33.2	61.5	100	301	4,230-3,502
9.0	41.2	49.8	100	289	7,500-4,231
12.9	43.5	43.5	100	85	+7,501
1,291.4	1,386.9	2,001.9		1,561.6	הכנסה ממוצעת (ש"ח)
8.7	63.7	27.5	100	10,297	גברים
13.7	73.7	12.5	100	3,499	1,200-1
6.9	69.2	24.0	100	3,432	1,763-1,201
6.5	61.2	32.3	100	1,261	2,000-1,764
4.3	40.0	55.7	100	1,657	*3,501-2,001
5.3	33.2	61.5	100	187	4,230-3,502
7.0	43.0	50.0	100	200	7,500-4,231
8.2	42.6	49.2	100	61	+7,501
1,304.2	1,454.6	2,135.8		1,629.1	הכנסה ממוצעת (ש"ח)
6.8	60.7	32.6	100	7,342	נשים
9.2	70.1	20.7	100	3,285	1,200-1
5.5	64.3	30.2	100	1,981	1,763-1,201
4.2	56.8	39.0	100	636	2,000-1,764
3.0	35.9	61.1	100	1,213	*3,501-2,001
5.3	33.3	61.4	100	114	4,230-3,502
13.5	37.1	49.4	100	89	7,500-4,231
25.0	45.8	29.2	100	24	+7,501
1,268.3	1,287.3	1,843.0		1,466.9	הכנסה ממוצעת (ש"ח)

* 3,501 ש"ח : שכר מינימום בשנת 2006.

מאפייני הנכות

לוח 9 מציג את התפלגות הנכים לפי סוג הליקויים הרפואיים שלהם וסוג הליקוי העיקרי. הנתונים מורים כי הליקויים הפנימיים והנפשיים הם השכיחים ביותר: כ-50% ממקבלי קצבת נכות כללית סובלים מליקוי פנימי (בעיקר ליקויים במערכת הלב או הריאות), וכ-48% סובלים מליקוי נפשי: מחציתם סובלים גם מהפרעות פסיכוטיות והמחצית השנייה מהפרעות פסיכונורוטיות. הליקויים הלוקומוטוריים, הנוירולוגיים והפיגור השכלי מופיעים במקום שלישי עד חמישי בסולם השכיחות, ומהווים כ-32%, 25% ו 16% מכלל הליקויים, בהתאמה.

מניתוח אוכלוסיית הנכים לפי ליקוי עיקרי עולה תמונה דומה. זאת ועוד: בקרב הסובלים מליקויים נפשיים, נמצא הבדל בין הסובלים מהפרעות פסיכוטיות לסובלים מהפרעות פסיכונורוטיות – ההפרעות הפסיכוטיות דומיננטיות יותר (אצל 95% מבעלי הפרעות פסיכוטיות זהו הליקוי העיקרי).

לוח 9: מקבלי קצבת נכות כללית לפי סוג הליקוי ולפי ליקוי עיקרי, דצמבר 2006

אחוזים מכלל מקבלי קצבה	הליקוי העיקרי		ליקוי כלשהו		סוג הליקוי
	אחוזים מכלל הנכים עם ליקוי כלשהוא	מספרים	אחוזים מכלל מקבלי קצבה	מספרים	
100.0		181,747			סך הכל
24.9	55.1	45,289	49.8	82,122	פנימי
3.1	37.5	5,702	9.2	15,197	אורוגניטלי
12.3	54.5	22,365	24.9	41,067	נוירולוגי
7.9	27.3	14,288	31.7	52,326	לוקומוטורי
5.5	47.5	10,022	12.8	21,104	ראייה
11.0	70.5	19,970	17.2	28,314	פיגור שכלי
1.9	28.6	3,522	7.5	12,298	שמיעה
31.7	73.1	57,611	47.8	78,846	נפשי
20.1	94.4	36,545	23.5	38,708	מזה: הפרעות פסיכוטיות
11.6	52.5	21,066	24.3	40,138	הפרעות פסיכונורוטיות
0.4	12.8	755	3.6	5,892	עור

לוח 10 מציג את מספר הליקויים הרפואיים, את סוג הזכאות לקצבה ואת שיעור המאושפזים לפי קבוצות של ליקוי רפואי עיקרי ועל-פי דרגת אי הכושר. אצל מקבלי קצבת נכות אובחנו בממוצע 2.4 ליקויים רפואיים. המספר הממוצע של הליקויים נמוך במיוחד בקרב הנכים הסובלים בעיקר מהפרעות פסיכוטיות או מפיגור שכלי (1.3 ו-1.6 ליקויים בממוצע למקבל קצבה, בהתאמה). ניתוח לפי דרגת אי-הכושר מראה שהמספר הממוצע של הליקויים פוחת ככל שאובדן הכושר עולה (שלושה ליקויים בממוצע למי שסובל מאובדן כושר חלקי לעומת 1.8 ליקויים בממוצע למי שסובל מאובדן כושר מוחלט). סיבה אפשרית לתופעה היא שיטת קביעת רמת הקצבה: כאשר נכה מגיע לאובדן כושר גבוה בשל מספר מצומצם של ליקויים, הליקויים השוליים יותר לא מובאים בחשבון.

דרגת הנכות יכולה להיות זמנית או קבועה. שיעור הזכאים שנקבעה להם דרגה לצמיתות מגיע לכ-91% מכלל מקבלי קצבה והוא לא משתנה לפי דרגות אי-הכושר. השיעורים הגבוהים של בעלי דרגת נכות קבועה בקרב בעלי פיגור שכלי (100%), ליקוי ראייה (94%) והפרעות פסיכוטיות (93%) מעידים על העדר יכולת מוחלטת להשתלב בשוק העבודה. לעומת זאת, בקרב בעלי ליקוי פנימי ולוקומטורי, השיעור נמוך במעט (87%). ממצאים אלו יפורטו בלוח 11, המציג באופן מעמיק אפיונים של נכות זמנית וקבועה.

שיעור המאושפזים במוסדות נמוך למדי: 6% ממקבלי קצבה היו מאושפזים בדצמבר 2006. עם זאת השיעור עולה עם רמת אובדן הכושר: מ-0.2% בקרב הנכים בעלי אובדן כושר חלקי ל-21% בקרב נכים הסובלים מאובדן כושר מוחלט. התפלגות לפי סוג הליקוי העיקרי מורה כי שיעור המאושפזים גבוה יותר בקרב נכים הסובלים מפיגור שכלי (26%) ובמידה פחותה בקרב הנכים שהליקוי העיקרי שלהם הוא נוירולוגי או הפרעות פסיכוטיות (9% ו-7% בהתאמה).

לוח 10: הליקוי העיקרי, לפי מספר ליקויים ממוצע, לפי שיעור הזכאים בעלי ליקוי קבוע ושיעור המאושפזים ולפי דרגת אי-כושר, דצמבר 2006

שיעור המאושפזים				שיעור הזכאים בעלי ליקוי קבוע				מספר ליקויים בממוצע				הליקוי העיקרי
דרגת אי-כושר			סה"כ	דרגת אי-כושר			סה"כ	דרגת אי-כושר			סה"כ	
100%	75%	חלקי		100%	75%	חלקי		100%	75%	חלקי		
21.2	3.8	0.2	6.4	91.0	91.0	91.9	91.2	1.8	2.3	3	2.4	סה"כ
1.5	0.5	0.0	0.5	73.1	87.0	91.9	86.7	2.2	3.1	3.1	2.9	פנימי
1.3	0.6	0.1	0.6	91.4	89.4	92.7	90.7	2.5	3.2	3.8	3.3	אורוגניטלי
17.0	7.7	0.9	9.1	94.1	91.9	92.2	92.5	2.1	2.7	2.9	2.6	נוירולוגי
7.9	1.9	0.1	1.8	76.8	86.0	91.3	87.2	2.5	3.1	3.3	3.1	לוקומטורי
5.3	0.8	0.1	1.3	98.3	93.3	95.3	94.3	2.6	2.8	3.3	2.9	ראייה
44.8	12.7	1.1	26.0	100.0	99.1	98.9	99.5	1.4	1.7	2.3	1.6	פיגור שכלי
4.3	0.6	0.0	0.6	96.2	84.2	94.8	88.3	3.2	3.2	3.4	3.3	שמיעה
19.0	4.8	0.8	7.1	92.1	92.9	90.2	92.6	1.3	1.4	1.6	1.4	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
5.7	1.5	0.1	1.6	91.4	90.7	89.2	90.5	2.1	2.1	2.8	2.2	נפשי – הפרעות פסיכונורוטייות
46.1	2.3	0.2	27.4	98.7	84.1	88.7	93.3	1.1	2.0	3	1.8	אחר

לוח 11 מציג את התפלגות מקבלי קצבת נכות כללית לפי דרגת אי-כושר, מצב הנכות – זמנית או קבועה – והליקוי העיקרי.

הנכות היא לצמיתות כאשר גם אחוז הנכות הרפואי וגם דרגת אי-הכושר קבועים. יש שני סוגים של נכות זמנית: (1) כאשר גם אחוז הנכות הרפואי וגם דרגת אי-הכושר הם זמניים, במצבים שהמצב הבריאותי יכול להשתנות. (2) כאשר אחוז הנכות הרפואית הוא יציב ודרגת אי-הכושר זמנית – בעיקר בליקויים שטיפול שיקומי עשוי לשפר את רמת הכושר של הנכה.

שיעור מקבלי קצבה עם נכות זמנית הוא כ-9% מסך כל מקבלי קצבה; מקבלי קצבה עם אחוז רפואי זמני וגם דרגה זמנית מהווים כ-6% מכלל מקבלי קצבה.

כאן מצאנו לנכון לבדוק במיוחד את קבוצת המחלות הממאירות, בשל תהליך התפתחותן המיוחד והשפעתן על תפקודו של החולה. קבוצה זו מהווה כ-3% מכלל מקבלי קצבת נכות כללית. התפלגות לפי הליקוי העיקרי ומצב הנכות (זמנית או קבועה) מצביעה על כך שבקרב מקבלי קצבה עם אחוז רפואי זמני ודרגה זמנית נמצא ייצוג יתר של חולים במחלות ממאירות לעומת כלל מקבלי קצבה (כ-19% וכ-3% בהתאמה), כנראה בשל התפתחותן המהירה של מחלות אלו. לעומת זאת, שיעור מקבלי קצבה בעלי פיגור שכלי, ובמידה מסוימת בעלי ליקוי נוירולוגי, נמוך בהשוואה לכלל הנכים (0.3% וכ-9.1% לעומת כ-11.0% וכ-12% בהתאמה).

בקבוצה השנייה של נכות זמנית, דהיינו אחוז רפואי קבוע ודרגת אי-כושר זמנית, אפשר להבחין בייצוג יתר של בעלי ליקוי לוקומוטרי וליקוי שמיעה בהשוואה לכלל מקבלי הקצבה (כ-12% וכ-8% לעומת כ-8% וכ-2% בהתאמה). נראה שבשני הליקויים רמת התפקוד ניתנת לשיפור משביע רצון באמצעות טיפול שיקומי.

התפלגות לפי דרגת אי-כושר מורה שבקרב נכים עם אחוז נכות רפואי זמני ודרגת אי-כושר זמני, שיעור בעלי דרגה מלאה גבוה במיוחד בהשוואה לכלל מקבלי קצבה (כ-25% וכ-19% בהתאמה), כנראה בשל מספרם הרב של חולים במחלות ממאירות.

**לוח 11: מקבלי קצבת נכות כללית לפי ליקוי עיקרי, דרגת אי-כושר ונכות זמנית או קבועה,
דצמבר 2006**

דרגת אי-כושר			סך הכול		שיעור הליקוי מתוך סה"כ ליקויים	נכות זמנית / קבועה והליקוי העיקרי
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים		
18.7	62.6	18.7	100	181,747	100	סך הכול
7.8	56.4	35.9	100	39,876	21.9	פנימי
14.4	55.3	30.2	100	5,701	3.1	אורוגניטלי
25.6	59.4	15.0	100	22,365	12.3	נוירולוגי
8.5	55.0	36.4	100	14,288	7.9	לוקומוטורי
13.2	67.6	19.2	100	10,022	5.5	ראייה
42.5	54.4	3.1	100	19,970	11.0	פיגור שכלי
5.2	61.9	32.9	100	3,522	1.9	שמיעה
56.8	41.8	1.4	100	5,414	3.0	מחלות ממאירות
18.0	75.8	6.2	100	36,545	20.1	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
8.5	77.9	13.6	100	21,066	12.0	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
58.1	25.3	16.6	100	2,978	1.6	אחר
						נכות זמנית (אחוז רפואי זמני
25.3	58.5	16.2	100	11,642	100.0	ודרגת אי-כושר זמנית)
13.5	56.3	30.1	100	2,719	23.4	פנימי
17.8	60.6	21.5	100	325	2.8	אורוגניטלי
30.6	54.5	15.0	100	1,054	9.1	נוירולוגי
20.4	55.4	24.3	100	1,326	11.4	לוקומוטורי
9.8	56.7	33.5	100	164	1.4	ראייה
9.4	81.3	9.4	100	32	0.3	פיגור שכלי
6.8	57.6	35.6	100	59	0.5	שמיעה
55.4	43.6	1.0	100	2,252	19.3	מחלות ממאירות
23.1	68.7	8.2	100	2,144	18.4	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
9.5	75.4	15.1	100	1,446	12.4	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
18.2	65.3	16.5	100	121	1.0	אחר
						נכות זמנית (אחוז רפואי קבוע
3.1	77.7	19.2	100	4,395	100.0	ודרגת אי-כושר זמנית)
2.6	66.1	31.3	100	1,023	23.3	פנימי
6.3	66.5	27.2	100	206	4.7	אורוגניטלי
2.6	81.2	16.2	100	616	14.0	נוירולוגי
2.4	71.9	25.8	100	508	11.6	לוקומוטורי
1.5	89.7	8.9	100	406	9.2	ראייה
1.3	93.3	5.3	100	75	1.7	פיגור שכלי
0.9	88.1	11.1	100	352	8.0	שמיעה
38.8	53.1	8.2	100	49	1.1	מחלות ממאירות
4.2	87.3	8.5	100	550	12.5	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
3.1	80.4	16.5	100	552	12.6	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
0.0	70.7	29.3	100	58	1.3	אחר

לוח 11 (המשך)

דרגת אי-כושר			סה"כ		שיעור הליקוי מתוך סה"כ ליקויים	נכות זמנית / קבועה והליקוי עיקרי
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים		
18.7	62.4	18.9	100	165,710	100.0	נכות קבועה
7.5	56.1	36.4	100	36,134	21.8	פנימי
14.5	54.6	30.9	100	5,170	3.2	אורוגניטלי
26.1	59.0	15.0	100	20,695	12.5	נוירולוגי
7.5	54.3	38.2	100	12,454	7.5	לוקומוטורי
13.8	66.8	19.4	100	9,452	5.7	ראייה
42.7	54.2	3.0	100	19,863	12.0	פיגור שכלי
5.7	59.0	35.3	100	3,111	1.9	שמיעה
58.1	40.3	1.6	100	3,113	1.9	מחלות ממאירות
17.9	76.0	6.1	100	33,851	20.4	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
					11.5	נפשי – הפרעות
8.6	78.0	13.4	100	19,068		פסיכונורוטיות
61.0	22.6	16.3	100	2,799	1.7	אחר

לוחות 12 ו-13 מציגים את השפעתו של הליקוי העיקרי על דרגת אי-הכושר לפי מין וגיל. מהנתונים עולה, כי ברמות הנמוכות של אובדן כושר השתכרות נמצאים יותר נכים עם ליקוי עיקרי לוקומוטורי, ליקוי בשמיעה, ליקוי פנימי או במערכת האורוגניטלית (לדוגמה, בקרב בעלי ליקוי עיקרי לוקומוטורי שיעור הנכים עם אי-כושר חלקי הוא כ-36% מסך כל הנכים עם ליקוי עיקרי לוקומוטורי). לעומת זאת בקרב בעלי אי-כושר מוחלט יש יותר נכים עם פיגור שכלי או עם ליקוי נוירולוגי.

ניתוח לפי מין מראה שבקרב עקרות הבית גם שיעור הנשים בעלות פיגור שכלי נמוך בהשוואה לכלל אוכלוסיית הנכים (3% לעומת 11% בהתאמה) וגם השפעתו על אובדן הכושר פחותה בהשוואה לגברים או לנשים משתכרות: התפלגות עקרות הבית בעלות פיגור שכלי לפי רמות אי-כושר לא שונה באופן ניכר מהתפלגותן של כל עקרות הבית הנכות, כנראה משום שנשים עם פיגור קל מסוגלות להשתלב בחיי משפחה ולתפקד, לפחות חלקית, במשק ביתן.

לוח 12: מקבלי קצבת נכות כללית לפי סוג ליקוי עקרי, מין ודרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר			סך הכול		הליקוי העיקרי
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים	
18.7	62.6	18.7	100	181,747	סך הכול
13.6	54.6	31.7	100	45,289	פנימי
14.4	55.3	30.2	100	5,702	אורוגניטלי
25.6	59.4	15.0	100	22,365	נורולוגי
8.5	55.0	36.4	100	14,288	לוקומוטורי
13.2	67.6	19.2	100	10,022	ראייה
42.5	54.4	3.1	100	19,970	פיגור שכלי
5.2	61.9	32.9	100	3,522	שמיעה
18.0	75.8	6.2	100	36,545	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
8.5	77.9	13.6	100	21,066	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
58.1	25.3	16.6	100	2,975	אחר
19.6	66.5	13.9	100	103,834	גברים
12.4	59.7	27.9	100	28,140	פנימי
19.7	63.4	17.0	100	2,631	אורוגניטלי
27.4	61.8	10.8	100	12,693	נורולוגי
9.9	62.0	28.1	100	6,478	לוקומוטורי
14.4	73.3	12.3	100	5,579	ראייה
43.4	54.9	1.7	100	10,947	פיגור שכלי
6.0	65.5	28.5	100	1,869	שמיעה
20.2	78.0	1.8	100	21,806	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
9.6	82.7	7.6	100	12,041	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
62.1	25.6	12.2	100	1,650	אחר
17.6	57.3	25.1	100	77,913	נשים
15.7	46.3	38.0	100	17,149	פנימי
10.0	48.5	41.6	100	3,071	אורוגניטלי
23.3	56.2	20.5	100	9,672	נורולוגי
7.4	49.3	43.3	100	7,810	לוקומוטורי
11.7	60.4	27.9	100	4,443	ראייה
41.5	53.8	4.7	100	9,023	פיגור שכלי
4.4	57.8	37.8	100	1,653	שמיעה
14.8	72.4	12.8	100	14,739	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
7.0	71.5	21.5	100	9,025	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
53.1	24.9	22.0	100	1,325	אחר

לוח 12 (המשך)

דרגת אי-כושר			סך הכול		הליקוי העיקרי
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים	
20.5	64.0	15.5	100	61,283	<u>מזה: נשים משתכרות</u>
17.7	54.8	27.6	100	12,336	פנימי
11.1	54.9	34.0	100	2,259	אורוגניטלי
26.7	60.5	12.8	100	7,475	נוירולוגי
9.2	58.8	32.0	100	5,610	לוקומוטורי
15.4	70.1	14.4	100	3,219	ראייה
43.8	54.6	1.6	100	8,490	פיגור שכלי
4.9	65.2	29.9	100	1,416	שמיעה
17.3	79.2	3.4	100	11,726	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
8.0	79.0	13.0	100	7,604	נפשי – הפרעות פסיכוינורוטיות
60.5	26.4	13.1	100	1,145	אחר
6.7	32.6	60.7	100	16,630	<u>מזה: עקרות בית</u>
10.7	24.6	64.8	100	4,813	פנימי
6.8	30.4	62.8	100	812	אורוגניטלי
11.7	41.6	46.7	100	2,197	נוירולוגי
2.8	25.0	72.3	100	2,200	לוקומוטורי
1.8	35.0	63.2	100	1,224	ראייה
4.5	40.9	54.6	100	533	פיגור שכלי
1.3	13.9	84.8	100	237	שמיעה
4.7	45.9	49.4	100	3,013	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
1.6	31.2	67.2	100	1,421	נפשי – הפרעות פסיכוינורוטיות
5.6	15.6	78.9	100	180	אחר

לוח 13: מקבלי קצבת נכות כללית לפי ליקוי עיקרי, קבוצת גיל ודרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר			סך הכול		קבוצת הגיל/ הליקוי העיקרי
100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים	
18.7	62.6	18.7	100	181,747	סך הכול
13.6	54.6	31.7	100	45,289	פנימי
14.4	55.3	30.2	100	5,702	אורוגניטלי
25.6	59.4	15.0	100	22,365	נוירולוגי
8.5	55.0	36.4	100	14,288	לוקומוטורי
13.2	67.6	19.2	100	10,022	ראייה
42.5	54.4	3.1	100	19,970	פיגור שכלי
5.2	61.9	32.9	100	3,522	שמיעה
18.0	75.8	6.2	100	36,545	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
8.5	77.9	13.6	100	21,066	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
58.1	25.3	16.6	100	2,975	אחר
32.6	64.5	2.9	100	2,548	בני 18-19
					פנימי
27.9	62.9	9.1	100	197	אורוגניטלי
8.1	78.4	13.5	100	37	נוירולוגי
48.0	49.0	3.0	100	429	לוקומוטורי
26.8	60.7	12.5	100	112	ראייה
10.6	86.4	3.0	100	132	פיגור שכלי
40.1	59.9	0.0	100	840	שמיעה
3.1	89.8	7.0	100	128	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
31.9	66.7	1.4	100	426	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
18.6	79.6	1.8	100	226	אחר
20.5	69.0	10.5	100	37,047	בני 20-34
					פנימי
17.7	51.9	30.4	100	3,226	אורוגניטלי
16.9	60.1	23.0	100	586	נוירולוגי
28.6	57.4	14.0	100	5,030	לוקומוטורי
11.7	56.0	32.3	100	1,681	ראייה
13.3	74.3	12.4	100	1,874	פיגור שכלי
34.6	63.8	1.6	100	8,995	שמיעה
3.0	73.1	23.9	100	899	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
14.6	80.7	4.7	100	9,945	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
9.4	81.3	9.3	100	4,624	אחר
5.3	67.4	27.3	100	187	

לוח 13 (המשך)

דרגת אי-כושר			סך הכול		קבוצת הגיל/ הליקוי העיקרי
100%	75%	חלקי	מספרים	אחוזים	
18.8	61.0	20.2	100	84,276	בני 54-35
14.0	49.7	36.2	100	17,893	פנימי
14.0	52.4	33.6	100	2,587	אורוגניטלי
23.7	58.2	18.1	100	9,744	נוירולוגי
8.0	52.6	39.4	100	6,883	לוקומוטורי
13.4	64.6	22.0	100	4,260	ראייה
48.5	46.8	4.6	100	8,303	פיגור שכלי
6.9	56.1	37.1	100	1,357	שמיעה
16.6	76.4	7.0	100	19,575	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
7.4	77.7	14.9	100	11,779	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
67.3	18.7	14.0	100	1,692	אחר
17.0	60.1	22.9	100	54,394	בני 65-55
12.6	57.7	29.7	100	22,122	פנימי
13.9	56.6	29.5	100	2,364	אורוגניטלי
24.6	62.8	12.6	100	6,771	נוירולוגי
7.9	56.9	35.2	100	5,321	לוקומוטורי
12.8	66.6	20.6	100	3,485	ראייה
55.5	40.1	4.4	100	1,795	פיגור שכלי
5.1	56.2	38.6	100	1049	שמיעה
26.2	67.0	6.8	100	6,413	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
9.9	74.7	15.4	100	4,254	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
51.5	29.1	19.4	100	820	אחר
16.5	68.4	15.0	100	3,482	בני 65+
13.1	69.2	17.7	100	1,851	פנימי
23.4	64.1	12.5	100	128	אורוגניטלי
28.4	66.5	5.1	100	391	נוירולוגי
7.6	71.5	21.0	100	291	לוקומוטורי
15.1	72.0	12.9	100	271	ראייה
45.9	54.1	0.0	100	37	פיגור שכלי
6.7	64.0	29.2	100	89	שמיעה
33.9	64.0	2.2	100	186	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
13.7	78.1	8.2	100	183	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
32.7	32.7	34.5	100	55	אחר

מאפיינים של מקבלי קצבה חודשית נוספת (קח"ן)

החל בנובמבר 2002 משולמת לנכים בעלי דרגת אי-כושר השתכרות בשיעור של 75% ויותר בעלי נכות רפואית בשיעור של 50% ויותר, "קצבה חודשית נוספת" (להלן קח"ן). לקצבה שלושה שיעורים, המחושבים על פי קצבת יחיד מלאה: 17% לבעלי נכות רפואית בשיעור 80% ויותר, 14% לבעלי נכות רפואית בשיעור 70%-79% ו-11.5% לבעלי נכות רפואית בשיעור 50% – 69%. בשנת 2006 גובה הקח"ן נע בין 208 ש"ח ל 308 ש"ח.

בדצמבר 2006 היוו מקבלי הקח"ן 65% מכלל מקבלי קצבה, כמחציתם בעלי אחוז נכות רפואית 50% עד 69% ו-34% מהם בעלי 80% ויותר נכות רפואית.

לוח 14 מציג את התפלגות מקבלי קח"ן לפי הליקוי העיקרי ולפי האחוז הרפואי, וממנו עולה כי נכים בעלי פיגור שכלי מהווים רק 8% מכלל מקבלי הקח"ן לעומת 11% מכלל מקבלי הקצבה. עם זאת, מלוח 10 למדנו ש-97% מבעלי פיגור שכלי מגיעים לדרגת אי-כושר של 75% ויותר, וכך באופן פרדוקסלי, למרות חומרת הליקוי השוללת מנכים אלו את היכולת להשתלב בשוק העבודה, רבים מהם לא מקבלים קח"ן, כנראה בשל אחוז רפואי נמוך יחסית.

עוד עולה מנתוני לוח 14 שקיים ייצוג יתר של נכים הסובלים מהפרעות פסיכוטיות (25% מקרב מקבלי קח"ן לעומת 20% מכלל מקבלי קצבת נכות כללית). פער זה מצביע על חומרת הליקוי הן מבחינה רפואית והן מבחינה תפקודית.

לוח 14: מקבלי קצבה חודשית נוספת לפי ליקוי עיקרי ולפי אחוז הנכות הרפואית, דצמבר 2006

אחוז נכות רפואי			סה"כ		השיעור מסה"כ מקבלי קצבה (נוספת) (%)	הליקוי העיקרי
100-80	79-70	69-50	אחוזים	מספרים		
33.8	16.0	50.1	100	118,338	100.0	סה"כ
46.9	18.7	34.5	100	28,877	24.4	פנימי
67.2	11.7	21.2	100	3,734	3.2	אורוגניטלי
57.4	15.2	27.4	100	17,154	14.5	נוירולוגי
31.7	16.7	51.6	100	7,843	6.6	לוקומוטורי
76.7	11.1	12.3	100	7,758	6.6	ראייה
19.7	21.9	58.3	100	8,992	7.6	פיגור שכלי
34.8	32.8	32.5	100	2,252	1.9	שמיעה
7.1	14.1	78.8	100	29,288	24.7	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
6.3	11.1	82.6	100	10,918	9.2	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
26.8	21.6	51.6	100	1,522	1.3	אחר

לוח 15: מקבלי קצבה חודשית נוספת לפי הליקוי העיקרי ודרגת אי-כושר, מספר ליקויים ממוצע ושיעור הזכאים הקבועים, דצמבר 2006

שיעור הזכאים הקבועים			מספר ליקויים ממוצע			הליקוי העיקרי
דרגת אי-כושר		סה"כ	דרגת אי-כושר		סה"כ	
100%	75%		100%	75%		
88.5	91.1	90.6	2.0	2.5	2.4	סה"כ
72.8	87.0	84.0	2.2	3.1	2.9	פנימי
91.2	89.3	89.7	2.5	3.1	3.0	אורוגניטלי
93.6	92.4	92.8	2.2	2.7	2.6	נוירולוגי
76.2	86.0	84.6	2.6	3.2	3.1	לוקומוטורי
98.4	93.3	94.1	2.6	2.8	2.8	ראייה
99.9	99.3	99.5	1.7	2.0	1.9	פיגור שכלי
95.8	84.5	85.3	3.3	3.2	3.2	שמיעה
91.4	94.0	93.5	1.4	1.4	1.4	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
91.5	92.2	92.1	2.2	2.5	2.5	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
88.5	83.2	97.5	1.2	2.6	1.8	אחר

לא נמצאו הבדלים ניכרים בין לוח זה לבין הלוח המקביל העוסק בכלל הנכים.

לוחות 16 ו-17 מציגים את התפלגות מקבלי הקח"ן לפי גיל, מין ומקור ההכנסה המשפחתית ולפי דרגת אי-הכושר.

התפלגות לפי מין מצביעה על חלקן הנמוך למדי של נשים המקבלות קח"ן בהשוואה לכלל אוכלוסיית הנכים (39% לעומת 43% בהתאמה), בעיקר בשל משקלן הנמוך של עקרות בית בקרב מקבלי קצבה זו: עקרות בית המקבלות קח"ן מהוות כ-5% מאוכלוסיית מקבלי קצבה זו בעוד שיעור עקרות הבית מכלל הנכים הוא כ-9%. הסבר לממצא זה הוא שלרוב עקרות הבית נקבע כאמור אובדן כושר חלקי, וזוהי דרגה שאינה מזכה בקבלת התוספת בקצבה (לכ-61% מעקרות בית נקבע אובדן כושר עד 74%).

לוח 16: מקבלי קצבת נכות חודשית נוספת לפי מין ומצב משפחתי וגיל, דצמבר 2006

גיל					סה"כ		מין ומצב משפחתי
65+	64-55	54-35	34-20	19-18	אחוזים	מספרים	
2.2	31.1	45	20.1	1.6	100	118,338	<u>סך הכול</u>
0.8	19.7	45.2	31.2	3.1	100	62,438	לא נשוי
3.8	43.8	44.8	7.6	0.0	100	55,900	נשוי
3.7	33.7	41.2	19.8	1.6	100	71,564	<u>גברים</u>
1.4	18.5	42.4	34.2	3.5	100	33,748	לא נשוי
5.7	47.3	40.1	6.9	0.0	100	37,816	נשוי
0.0	27.1	50.8	20.5	1.6	100	46,774	<u>נשים</u>
0.0	21.2	48.5	27.7	2.6	100	28,690	לא נשואה
0.0	36.4	54.4	9.2	0.0	100	18,084	נשואה
0.0	26.0	49.9	22.3	1.8	100	40,308	מזה: אישה משתכרת
0.0	21.0	48.3	28.1	2.6	100	28,690	לא נשואה
0.0	33.6	56.8	9.6	0.0	100	11,618	נשואה
0.0	34.1	56.5	9.3	0.0	100	6,466	עקרת בית

ניתוח נתונים על מקור ההכנסה המשפחתית מעלה תמונה דומה מאוד לזאת של כלל אוכלוסיית הנכים.

לוח 17: מקבלי קצבה חודשית נוספת לפי מין, מצב משפחתי ולפי מקור הכנסה משפחתית, דצמבר 2006

מקור הכנסה משפחתית נוסף על הקצבה						סה"כ		מין ומצב משפחתי
הכנסה של שני בני הזוג*	הכנסה של בן הזוג בלבד*	הכנסה מעבודה + אחרת של הנכה*	הכנסה שלא מעבודה של הנכה*	הכנסה מעבודה של הנכה	אין הכנסה נוספת	אחוזים	מספרים	
5.1	11.3	0.4	5.6	6.2	71.3	100	118,338	<u>סך הכול</u>
0.0	0.2	0.3	3.6	7.5	88.3	100	62,438	לא נשוי
10.8	23.8	0.5	7.8	4.8	52.4	100	55,900	נשוי
5.8	10.5	0.4	6.9	6.1	70.2	100	71,564	<u>גברים</u>
0.1	0.2	0.3	3.8	7.3	88.2	100	33,748	לא נשוי
10.9	19.7	0.6	9.7	5.0	54.2	100	37,816	נשוי
4.1	12.6	0.3	3.5	6.4	73.1	100	46,774	<u>נשים</u>
0.0	0.1	0.3	3.4	7.7	88.4	100	28,690	לא נשואה
10.5	32.5	0.2	3.7	4.3	48.7	100	18,084	נשואה
4.6	10.3	0.3	4.0	7.3	73.6	100	40,308	מזה: אישה משתכרת
0.0	0.1	0.3	3.5	7.8	88.3	100	28,690	לא נשואה
14.8	33.4	0.3	5.1	6.0	40.5	100	11,618	נשואה
1.3	30.8	0.0	0.7	0.7	66.4	100	6,466	עקרת בית

* על פי סכום ההכנסה שדיווח המבוטח: חלק מהכנסות הגבוהות לא הובאו בחשבון כיוון שהמבוטח הצהיר שהכנסתו אינה מזכה בתוספת ולא פירט את הסכום ההכנסה.

ההשלכות של העלאת הסף הרפואי מ-40% ל-60%

החל בינואר 2004, במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנת 2004, נקבע כי סף הנכות הרפואית יהיה 60%. במקרים שליקוי אחד מגיע ל-25% נכות רפואית, נקבע סף רפואי של 40%. לעקרות בית הסף הרפואי נותר כפי שהיה (50%). כוונת החוק הייתה לבלום את העלייה המתמדת במספר מקבלי קצבה כדי לצמצם את היקף התשלומים בעבור קצבת נכות כללית.

בפרק זה ננתח את השלכות השינוי על היקף המקבלים ועל אפיונים נבחרים כגון מספר ליקויים ממוצע, הליקוי העיקרי, אחוז רפואי ודרגת אי הכושר. נעשתה השוואה בין שתי אוכלוסיות: בין מקבלים שהגישו תביעה בשנים 2003-2001, כלומר לפני העלאת הסף, מקבלים שהגישו תביעה בשנים 2006-2004. נלקח טווח של שלוש שנים כדי לנטרל מגמות חריגות העוללות לאפיין את החודשים הראשונים לביצוע החוק.

לוח 1, המציג את היקף תביעות ומספר אישורים לפי שנה, מצביע על כך שחלה ירידה ניכרת בשיעור האישורים בין שנת 2003 לשנת 2004: מ-43% בשנת 2003 ל-40% בשנת 2004. מגמה זו נמשכה גם ב-2005 גם ב-2006, כך ששיעור האישורים הממוצע בשנים 2004-2006 הוא כ-39% בהשוואה לכ-44% בשנים 2003-2001.

לוח 18 מציג את מקבלי קצבת נכות שהגישו תביעה בשנים 2003-2001 ומקבלי קצבת נכות שהגישו תביעות בשנים 2006-2004 לפי אחוז רפואי ולפי הליקוי העיקרי. מן הלוח עולה כצפוי, ששיעור מקבלי קצבת נכות עם אחוז נכות 40%-59% מכלל מקבלי קצבה ירד מ-47% למקבלים שהגישו תביעה ב-2003-2001 ל-44% למקבלים שהגישו תביעה ב-2006-2004. התפלגות מקבלי קצבה שהגישו תביעה בשנים 2006-2004 לפי הליקוי העיקרי ולפי אחוז רפואי כמעט לא השתנתה בהשוואה למקבלים שהגישו תביעות בשנים 2003-2001. אפשר לציין ששיעור המקבלים בעלי אחוז רפואי עד 59% מתוך בעלי ליקוי פנימי ואורוגניטלי ירד בקרב מי שהגישו תביעה בשנים 2006-2004 לעומת הקבוצה השנייה. זאת אומרת שבקרב מקבלי קצבה בעלי אחוז רפואי עד 59% חלק מבעלי ליקוי פנימי או אורוגניטלי נדחו כי לא השיגו 25% נכות רפואית בליקוי העיקרי המאפשר את השתתפותם בתהליך הזכאות לקצבה. אפשר להבחין במגמה הפוכה בקרב מקבלים בעלי אחוז רפואי עד 59% מתוך בעלי ליקוי נוירולוגי ופיגור שכלי: השיעור גבוה יותר בקרב מגישי תביעה בשנים 2006-2004 מאשר בקרב מי שהגישו תביעה קודם לכן.

**לוח 18: מקבלי קצבת נכות כללית לפי מועד הגשת התביעה לנכות רפואית והליקוי העיקרי
ואחוז נכות רפואי, דצמבר 2006**

אחוז נכות רפואית			סה"כ		הליקוי העיקרי
100-80	79-60	59-40	אחוזים	מספרים	
מקבלים שהגישו תביעה ב-2001-2003					
23.3	29.5	47.2	100	32,652	סה"כ
31.0	35.4	33.6	100	10,039	פנימי
46.0	27.2	26.8	100	1,105	אורוגניטלי
41.8	35.0	23.2	100	4,097	נוירולוגי
13.8	31.2	55.0	100	2,726	לוקומוטורי
62.4	23.9	13.6	100	1,664	ראייה
15.9	43.8	40.3	100	2,303	פיגור שכלי
20.6	58.8	20.6	100	578	שמיעה
3.8	16.2	80.0	100	5,699	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
3.3	17.8	78.9	100	4,232	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
15.4	35.6	49.0	100	209	אחר
מקבלים שהגישו תביעה ב-2004-2006					
29.4	27.0	43.6	100	30,365	סה"כ
44.0	28.5	27.5	100	10,572	פנימי
54.8	25.3	19.9	100	975	אורוגניטלי
41.7	32.8	25.4	100	3,745	נוירולוגי
17.5	31.1	51.4	100	2,422	לוקומוטורי
62.7	22.4	14.9	100	1,289	ראייה
15.1	44.0	40.9	100	2,106	פיגור שכלי
22.5	58.8	18.7	100	519	שמיעה
6.1	14.8	79.1	100	5,052	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
3.8	18.0	78.2	100	3,417	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
28.7	31.3	39.9	100	268	אחר

לוח 19, המציג את מספר הליקויים הממוצע למקבל לפי ליקוי עיקרי, אחוז רפואי ושנת הגשת התביעה, מראה שמספר הליקויים הממוצע למקבל ירד מ-2.5 למקבלים שהגישו תביעה בשנים 2001-2003 ל-2.3 למקבלים שהגישו תביעה בשנים 2004-2006.

התפלגות לפי ליקוי עיקרי ואחוז רפואי מראה שירידה במספר הליקויים הממוצע מאפיינת בעיקר בעלי ליקוי אורוגניטלי עם אחוז רפואי עד 59% ובעלי ליקוי פנימי עם אחוז רפואי -100% 80%. מכאן שבעלי ליקוי אורוגניטלי הם קבוצה שנפגעה במיוחד מהעלאת הסף הרפואי.

לוח 19: מספר ליקויים ממוצע לפי מועד הגשת התביעה, לפי הליקוי העיקרי ואחוז הנכות הרפואית, דצמבר 2006

אחוז נכות רפואית			סה"כ	הליקוי העיקרי
100-80	79-60	59-40		
מקבלים שהגישו תביעה ב-2001-2003				
2.5	3.1	2.1	2.5	סה"כ
3.0	3.4	2.6	3.0	פנימי
2.7	3.8	3.8	3.3	אורוגניטלי
2.3	3.1	2.7	2.7	נוירולוגי
2.9	3.7	2.9	3.2	לוקומוטורי
2.8	3.6	3.3	3.0	ראייה
2.1	1.6	1.6	1.7	פיגור שכלי
3.9	3.2	3.5	3.4	שמיעה
1.8	2.4	1.2	1.4	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
2.8	3.4	1.9	2.2	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
3.8	3.8	3.1	3.5	אחר
מקבלים שהגישו תביעה ב-2004-2006				
2.2	3.0	1.8	2.3	סה"כ
2.2	3.2	2.3	2.5	פנימי
2.4	3.4	3.1	2.8	אורוגניטלי
2.1	3.1	2.4	2.5	נוירולוגי
2.3	3.6	2.5	2.8	לוקומוטורי
2.7	3.7	3.2	3.0	ראייה
2.3	1.7	1.6	1.7	פיגור שכלי
3.7	3.0	3.2	3.2	שמיעה
1.5	2.2	1.2	1.3	נפשי – הפרעות פסיכוטיות
2.5	3.4	1.8	2.1	נפשי – הפרעות פסיכונורוטיות
1.6	3.1	1.3	2.0	אחר

לוח 20, המציג את התפלגות מקבלי הקצבה לפי אחוז רפואי, דרגת אי-כושר ומועד הגשת התביעה, מלמד אותנו כי דרגת אי-הכושר הממוצעת גבוהה יותר אצל המקבלים שהגישו תביעה בשנים 2006-2004 בהשוואה לקבוצת המקבלים השנייה, זאת בעיקר בשל שיעור בעלי דרגת אי-כושר גבוה יותר בקרב מקבלים עם אחוז רפואי מעל 80%. לעומת זאת, התפלגות המקבלים לפי דרגת אי-הכושר והאחוז הרפואי מצביעה על כך שבקרב בעלי אחוז רפואי של עד 59%, שיעור בעלי דרגת אי-כושר של 75% גבוה במיוחד בקרב מי שהגישו תביעה בשנים 2006-2004 בהשוואה לקבוצה השנייה.

לוח 20: התפלגות מקבלי קצבת נכות כללית לפי מועד הגשת התביעה, אחוז נכות רפואית ודרגת אי-כושר, דצמבר 2006

דרגת אי-כושר ממוצעת	דרגת אי-כושר			סך הכול		שיעור קבוצת אחוז רפואי מתוך סה"כ	אחוז נכות רפואית
	100%	75%	חלקי	אחוזים	מספרים		
מקבלים שהגישו תביעה ב-2003-2001							
76.0	15.8	61.1	23.0	100	32,652	100.0	סה"כ
72.7	6.3	63.7	30.1	100	15,399	47.2	59-40
75.3	13.5	62.1	24.4	100	9,635	29.5	79-60
83.7	38.0	54.9	7.1	100	7,618	23.3	100-80
מקבלים שהגישו תביעה ב-2006-2004							
77.4	20.0	59.4	20.7	100	30,365	100.0	סה"כ
73.1	6.6	65.9	27.5	100	13,224	43.6	59-40
75.5	14.8	60.1	25.1	100	8,212	27.0	79-60
85.3	44.4	49.1	6.5	100	8,929	29.4	100-80

NATIONAL INSURANCE INSTITUTE
Research and Planning Administration

Recipients of General Disability Pension
2006

by
Chantal Wasserstein and Rivka Prior

Jerusalem, November 2007

Abstract

This publication presents data on persons with disabilities who received a general disability pension from the National Insurance Institute of Israel (NII) in 2006, as compared with previous years. Information is provided on their demographic characteristics, disability traits and income sources. Separate chapters are devoted to persons receiving the *additional monthly pension* and to the implications of the recent legislation raising the medical threshold from 40% to 60%.

In December 2006, 181,747 persons received a general disability pension from the NII, about 65% of whom received an *additional monthly pension*. For about 63% of the general disability pension recipients, a 75% incapacity degree was determined; that is, their residual capacity to earn a living was 25%.

A temporary disability degree was determined for only 9% of the recipients, a large share of these being ill with a malignant disease.

The average age of recipients is 47, and the average number of years that they have been receiving pension is 11.

The general disability pension is the sole source of income for about 71% of pension recipients, and another 12% have, as an additional income source, the income of their spouses. About 9.7% of pension recipients have an earned income, while for the vast majority (96%), their income is under the minimum wage (NIS 3,501).